

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.003.02.2017

P/17/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/17/092 – Wykonywanie zadań zleconych z zakresu rejestracji osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej i ich ewidencji.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2015-2016 oraz działania podejmowane w okresie wcześniejszym i późniejszym, jeżeli miały one wpływ na wykonanie zadań związanych z rejestracją i kwalifikacją wojskową.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Stanisław Łuczyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/22/2017 z dnia 1 marca 2017 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-2]
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach, Plac 2 Czerwca 4, 26-060 Chęciny (dalej: UGM lub Urząd).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Robert Jaworski, Burmistrz Gminy i Miasta Chęciny (dalej: Burmistrz). [Dowód: akta kontroli str. 3]

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

<i>Ocena ogólna</i>	W okresie objętym kontrolą Urząd prowadził rejestry mężczyzn i kobiet podlegających rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej urodzonych w 1996 i 1997 r. Były one zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji wojskowej² (dalej: rozporządzenie MSWiA z 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej). Rejestry osób podlegających rejestracji w 2015 i 2016 r. prowadzone były nierzetelnie, ponieważ ujęto w nich nazwiska osób, których pobyt czasowy na terenie gminy Chęciny trwający dłużej niż 3 miesiące, skończył się znacznie wcześniej przed dniem sporządzenia ww. rejestrów. Ponadto, nie wykreślono z ww. rejestru nazwisk, w stosunku do których UGM otrzymał zawiadomienia o wykazaniu ich w rejestrach prowadzonych przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy oraz przez Urząd Miasta w Kielcach. Listy stawiennictwa osób podlegających obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej w latach 2015-2016 sporządzone były zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia MSWiA oraz MON z 23 listopada 2009 w sprawie kwalifikacji wojskowej, tj. na podstawie rejestru osób objętych rejestracją oraz wykazu osób o nieuregulowanym obowiązku do służby wojskowej. Podinspektor ds. Ewidencji Ludności i Spraw Obronnych Urzędu dokonywała czynności polegających na sprawdzaniu tożsamości osób stawiających do kwalifikacji wojskowej, bez wymaganego upoważnienia Burmistrza do dokonywania tych czynności w jego imieniu, co stanowiło naruszenie art. 32 ust. 7 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.
---------------------	---

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2015 r. poz. 991

W okresie objętym kontrolą nie ustalono przyczyn niestawienia się osób do kwalifikacji wojskowej, co stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej.

W 2015 i 2016 r. nie przekazano komendantowi WKU w Kielcach, imiennego zestawienia osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej do końca roku kalendarzowego, w którym ukończyły 24 lata życia, co stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt 5 lit. „a” ww. rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rejestracja na potrzeby założenia ewidencji wojskowej i kwalifikacji wojskowej

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym UGM³ (dalej: Regulamin) w strukturze organizacyjnej Urzędu występują referaty oraz Urząd Stanu Cywilnego (USC), w ramach którego funkcjonują dwa samodzielne stanowiska - jedno do spraw ewidencji ludności i spraw obronnych i drugie do spraw obywatelskich, bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego oraz obrony cywilnej.

Do zakresu spraw obronnych ujętych w Regulaminie, należą zadania związane z realizacją powszechnego obowiązku obrony, dokumentacji kwalifikacji wojskowej oraz współdziałania w tych sprawach z właściwymi organami. [Dowód: akta kontroli str. 4,6-9]

Sprawy obronne dotyczące m.in. rejestracji osób (mężczyzn i kobiet) na potrzeby kwalifikacji i ewidencji wojskowej wykonywane były w Urzędzie w ramach jednego stanowiska, któremu przypisano również realizację zadań z zakresu ewidencji ludności.

Z zakresu czynności Mirosławy Woźniak - Podinspektora ds. Ewidencji Ludności i Spraw Obronnych Urzędu wynika, że do jej obowiązków służbowych należy m.in.: prowadzenie spraw z zakresu ewidencji ludności, przekazywanie informacji dotyczących zmian danych osobowych zgromadzonych w zbiorach meldunkowych odpowiednim organom, przygotowanie i prowadzenie rejestracji przedpoborowych i dokumentacji kwalifikacji wojskowej, dokonywanie okresowych analiz i ocen stanu realizacji zadań obronnych w gminie, opracowywanie a także przysyłanie do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (ŚUW) sprawozdań, zestawień i kwestionariuszy obronnych. [Dowód: akta kontroli str. 11-12]

Zgodnie z § 20 pkt 11 Regulaminu do zakresu działań i kompetencji burmistrza należy m.in. sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań obronnych wykonywanych przez Urząd i podległe jednostki organizacyjne. [Dowód: akta kontroli str. 47, 50-51]

1.2. Rejestry mężczyzn i kobiet urodzonych w 1996 r. oraz w 1997 r. objętych rejestracją na potrzeby kwalifikacji i ewidencji wojskowej sporządzone zostały odpowiednio: 17 grudnia 2014 r. i 11 grudnia 2015 r. Opatrzane były pieczęcią UGM w Chęcinach oraz podpisane przez Mariusza Nowaka zastępcę burmistrza.

Mariusz Nowak posiadał pisemne upoważnienie burmistrza do prowadzenia w jego imieniu spraw gminy związanych z bieżącą jej działalnością i pracą Urzędu oraz do wykonywania czynności zwierzchnika służbowego wobec pracowników UGM. Zastępca burmistrza dokonywał ww. czynności w granicach posiadanego upoważnienia, zarówno podczas obecności jak też nieobecności burmistrza. Mariusz Nowak nie posiadał jednak upoważnienia burmistrza do realizacji zadań z zakresu spraw obronnych, ponieważ ww. upoważnienie nie zawierało zapisów potwierdzających, że był on upoważniony do realizacji zadań z zakresu spraw obronnych, w tym m.in. do nadzoru nad realizacją tych zadań. [Dowód: akta kontroli str. 55-63]

W związku z podpisaniem ww. rejestrów przez zastępcę burmistrza, Burmistrz Robert Jaworski wyjaśnił: (...) *Podpisanie rejestrów osób dla potrzeb związanych z kwalifikacją*

³ Wprowadzony zarządzeniem nr 81/2010 Burmistrza z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy i Miasta Chęciny wraz ze zmianami wynikającymi m.in. z zarządzenia nr 0050.48.2016 Burmistrza z dnia 4 maja 2016 r.

i ewidencją wojskową jest czynnością materialno-techniczną mającą na celu potwierdzenie (odzwierciedlenie papierowe) danych, które znajdują się w ewidencji elektronicznej (komputerowej) Urzędu, a więc jest czynnością jak najbardziej objętą zakresem wskazanego upoważnienia. [Dowód: akta kontroli str. 76-77]

Rejestry mężczyzn i kobiet urodzonych w 1996 r. oraz w 1997 r. (podlegających rejestracji), były zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej i zostały sporządzone odrębnie dla każdego rocznika mężczyzn i kobiet (1996 i 1997 r.) w postaci wydruku na papierze. [Dowód: akta kontroli str. 56-63]

1.3. Przeprowadzona w toku kontroli analiza rejestrów osób urodzonych w 1996 i 1997 r. objętych rejestracją na potrzeby kwalifikacji i ewidencji wojskowej wykazała, że rejestry nie były w pełni aktualizowane⁴.

1.4. Analiza ww. rejestrów wykazała, że w każdym z nich ujęte zostały osoby urodzone zarówno przed datą sporządzenia rejestru, tj. przed 17 grudnia 2014 r. w odniesieniu do „rocznika 1996” (np. osoby kończące 18 lat życia w dniu 1 grudnia 2014 r.) lub przed datą 11 grudnia 2015 r. w odniesieniu do „rocznika 1997” (np. osoby kończące 18 lat życia w dniu 10 grudnia 2015 r.).

W powyższych rejestrach ujęte były również osoby kończące 18 lat życia po dacie ich sporządzenia, czyli po 17 grudnia 2014 r. lub po 11 grudnia 2015 r., tj. osoby, które ukończyły 18 lat życia np. w dniu 19 grudnia 2014 r., 25 grudnia 2014 r., 28 grudnia 2015 r. albo 31 grudnia 2015 r. Wówczas w kolumnie rejestru o nazwie *data ujęcia w rejestrze* zapisano datę odpowiednio: 20 grudnia 2014 r., 26 grudnia 2014 r., 29 grudnia 2015 r. albo 1 stycznia 2016 r. [Dowód: akta kontroli str. 64]

1.5. Rejestry mężczyzn i kobiet urodzonych w 1996 r. oraz rejestry mężczyzn i kobiet urodzonych w 1997 r. objętych rejestracją na potrzeby kwalifikacji i ewidencji wojskowej, przekazane zostały do WKU w Kielcach odpowiednio: 17 grudnia 2014 r. oraz 17 grudnia 2015 r., tj. zgodnie z terminem określonym w § 3 rozporządzenia MSWiA z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej. [Dowód: akta kontroli str. 43-44]

Zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia, rejestr osób objętych rejestracją na potrzeby kwalifikacji wojskowej w postaci wydruku na nośniku papierowym, sporządza się oddzielnie dla każdego rocznika mężczyzn i każdego rocznika kobiet. Jeden egzemplarz rejestru wójt przekazuje wojskowemu komendantowi uzupełnień niezwłocznie po sporządzeniu.

1.6. Pismem z 14 stycznia 2015 r., UGM przekazał do ŚUW w Kielcach pisemną informację o liczbie mężczyzn (93) i kobiet (89) urodzonych w 1996 r. objętych rejestracją oraz o liczbie osób starszych roczników (14).

Pismem z 12 stycznia 2016 r., UGM przekazał do ŚUW w Kielcach pisemną informację o liczbie mężczyzn (122) i kobiet (89) urodzonych w 1997 r. objętych rejestracją oraz o liczbie osób starszych roczników (14). [Dowód: akta kontroli str. 16, 31]

Ww. informacje przekazane zostały wojewodzie przed upływem terminu określonego w § 5 ust. 1 rozporządzenia MSWiA z 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej zgodnie z którym wójt, po sporządzeniu rejestru, przesyła wojewodzie informację o liczbie mężczyzn i kobiet wpisanych do rejestru, w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spośród 14 mężczyzn urodzonych w 1996 r. i ujętych w rejestrze osób podlegających rejestracji, którzy na dzień sporządzania rejestru (17 grudnia 2014 r.) czasowo przebywali

⁴ Zagadnienie to omówiono w dalszej części niniejszego wystąpienia, tj. w ustalonych nieprawidłowościach.

poza miejscem stałego zameldowania trwającym dłużej niż 3 miesiące, dwóch z nich nadal przebywało czasowo na terenie gminy Chęciny.

Dziesięciu mężczyzn, dla których termin ich czasowego pobytu na terenie gminy Chęciny trwający ponad trzy miesiące skończył się przed dniem sporządzenia ww. rejestru, umieszczonych było nadal w rejestrze sporządzonych przez UGM na dzień 17 grudnia 2014 r. Ich nazwiska powinny być wykreślone z rejestru, ponieważ na dzień jego sporządzenia już nie przebywali oni czasowo na terenie gminy Chęciny. Dwóch pozostałych przebywało czasowo poza terenem gminy Chęciny.

Spośród 5 kobiet urodzonych w 1996 r. i ujętych w rejestrze osób podlegających rejestracji, które czasowo przebywały poza stałym miejscem zameldowania, dwie z nich przebywały czasowo na terenie gminy Chęciny, a ich pobyt trwający dłużej niż 3 miesiące kończył się po dniu sporządzenia rejestru (po 17 grudnia 2014 r.), tj. odpowiednio w dniu 31 grudnia 2014 r. (w jednym przypadku) oraz w dniu 15 grudnia 2016 r. (w przypadku drugiej osoby).

Spośród 13 mężczyzn urodzonych w 1997 r. i ujętych w rejestrze osób podlegających rejestracji, trzech z nich nadal, po dniu sporządzenia rejestru (11 grudnia 2015 r.), przebywało czasowo na terenie gminy Chęciny.

Ośmiu mężczyzn, dla których termin ich czasowego pobytu na terenie gminy trwający ponad trzy miesiące skończył się przed dniem sporządzenia ww. rejestru umieszczonych było nadal w rejestrze sporządzonym przez UGM na dzień 11 grudnia 2015 r. Ich nazwiska powinny być wykreślone z rejestru, ponieważ na dzień jego sporządzenia już nie przebywali oni czasowo na terenie gminy Chęciny. Dwóch pozostałych przebywało czasowo poza terenem gminy Chęciny.

Jedna kobieta urodzona w 1997 r. i ujęta w rejestrze osób podlegających rejestracji, na dzień sporządzenia rejestru (11 grudnia 2015 r.) czasowo przebywała poza miejscem stałego zameldowania trwającym ponad 3 miesiące, tj. na terenie gminy Chęciny.

Burmistrz nie zawiadomił wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego pięciu mężczyzn („rocznika” 1996 i 1997) oraz trzech kobiet („rocznika” 1996 i 1997) o ich wpisaniu do rejestru prowadzonego w UGM dla potrzeb kwalifikacji i ewidencji wojskowej. [Dowód: akta kontroli str. 64-67]

Nie dokonując takiego zawiadomienia, Burmistrz naruszył § 4 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej.

2. Pomimo otrzymania przez Urząd w dniu 8 i 9 grudnia 2015 r., zawiadomień dotyczących trzech osób „rocznika 1997” wykazanych w poz. 18 i 50 rejestru mężczyzn oraz poz. 65 rejestru kobiet, które wpisane już zostały do rejestrów osób podlegających rejestracji, prowadzonych przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy oraz przez Urząd Miasta w Kielcach, to jednak osoby te nie zostały wykreślone z rejestru UGM.

Niewykreślenie z rejestru UGM nazwisk trzech osób „rocznika 1997”, które już wpisane były do rejestrów ww. Urzędów (w Warszawie i Kielcach), stanowiło naruszenie § 4 ust. 1 rozporządzenia MSWiA z 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej, nakładającego na Burmistrza obowiązek aktualizacji rejestru i skreślenia z niego osoby w przypadku zmiany miejsca jej dotychczasowego pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad trzy miesiące, po otrzymaniu zawiadomienia o wpisaniu tej osoby do rejestru przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce nowego pobytu. [Dowód: akta kontroli str. 67-70]

Rejestry osób urodzonych w 1996 i 1997 r. podlegających rejestracji w 2015 i 2016 r. prowadzone były w UGM nierzetelnie ponieważ:

- ujmowano w nich nazwiska osób, których pobyt czasowy na terenie gminy Chęciny trwający dłużej niż 3 miesiące, skończył się znacznie wcześniej przed dniem sporządzenia ww. rejestrów (tj. przed 17 grudnia 2014 r. albo przed 11 grudnia 2015 r.);
- niewykreślano z rejestru osób podlegających rejestracji tych nazwisk, w stosunku do których UGM otrzymał zawiadomienia o wykazaniu ich w rejestrach prowadzonych przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy oraz przez Urząd Miasta w Kielcach. [Dowód: akta kontroli str. 64-70]

Osobą odpowiedzialną za powstanie ww. nieprawidłowości jest Podinspektor ds. Ewidencji Ludności i Spraw Obronnych UGM Mirosława Woźniak, która w latach 2015-2016

sporządziła rejestry osób (mężczyzn i kobiet) urodzonych w 1996 i 1997 r. podlegających rejestracji dla potrzeb kwalifikacji i ewidencji wojskowej w roku 2015 i 2016.

Z tytułu nadzoru nad realizacją spraw obronnych, odpowiedzialność za powstanie ww. nieprawidłowości ponosi również Burmistrz Robert Jaworski.

Podinspektor Mirosława Woźniak wyjaśniła, że przyczyną niezawiadomiania wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego osób objętych rejestracją dla potrzeb kwalifikacji i ewidencji wojskowej, tj. mężczyzn i kobiet „rocznika 1996” oraz „rocznika 1997”, którzy czasowo przebywali na terenie gminy Chęciny, była konieczność zrealizowania przez nią dużego zakresu obowiązków związanych ze sprawami ewidencji ludności i jednocześnie ze sprawami obronnymi. Dotyczyły one m.in. prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie zameldowania na pobyt stały lub czasowy, dokonywania zameldowań na pobyt stały oraz przemeldowań w obrębie gminy, sporządzania i przysyłania do ŚUW w Kielcach sprawozdań z realizacji zadań związanych z doręczeniem kart powołań w trybie akcji kurierskiej, informacji w sprawie nałożenia świadczeń rzeczowych i świadczeń osobistych na rzecz obrony; opracowania zarządzenia burmistrza w sprawie realizacji pozamilitarnych przygotowań obronnych w gminie i mieście Chęciny w 2017 r. Wyjaśniła również, że pomimo otrzymania w dniu 8 i 9 grudnia 2015 r., trzech zawiadomień dotyczących trzech osób „rocznika 1997”, które wpisane były do rejestrów prowadzonych przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy oraz Urząd Miasta w Kielcach, wpisała nazwiska tych osób do rejestru prowadzonego w UGM, uznając wówczas, że czynność ta jest poprawna. Analizując jednak stan faktyczny oraz przepis § 4 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej doszła do wniosku, że w oparciu o ww. zawiadomienia powinna nie ujmować ich nazwisk w rejestrze, stosownie do treści tych zawiadomień. [Dowód: akta kontroli str. 72-74]

Burmistrz Robert Jaworski wyjaśnił m.in., że nie dokonywał nadzoru poprzez weryfikację rejestrów mężczyzn i kobiet urodzonych w 1996 r. i 1997 r. podlegających rejestracji, ponieważ Mirosława Woźniak wykonuje od kilku lat przydzielone jej zadania obronne i nigdy wcześniej nikt z kontrolujących osób nie zgłaszał mu niedociągnięć w zakresie wykonywanych przez nią zadań. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami związanymi z brakiem dokonywania ww. zawiadomień zobowiąże Mirosławę Woźniak do bieżącego analizowania zapisów zawartych na wydrukach komputerowych ww. rejestrów. [Dowód: akta kontroli str. 75, 77]

Ocena częściowa

W latach 2015-2016 Urząd prowadził rejestry mężczyzn i kobiet urodzonych w 1996 r. oraz w 1997 r. podlegających rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej, które były zgodne z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia MSWiA z 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej. Powyższe rejestry przekazane zostały do WKU w Kielcach, zgodnie z wymogiem określonym w § 3 ww. rozporządzenia.

Rejestry tych osób prowadzone były jednak nierzetelnie, ponieważ ujęto w nich nazwiska osób, których pobyt czasowy na terenie gminy Chęciny trwający dłużej niż 3 miesiące, skończył się znacznie wcześniej, przed dniem sporządzenia ww. rejestrów.

Nie wykreślono również z rejestru osób „rocznika” 1997 podlegających rejestracji tych nazwisk mimo, że UGM otrzymał zawiadomienia o wykazaniu ich w rejestrach prowadzonych przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy oraz przez Urząd Miasta w Kielcach.

Urząd nie zawiadomił wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego pięciu mężczyzn („rocznika” 1996 i 1997) oraz trzech kobiet („rocznika” 1996 r. i 1997 r.) o ich wpisaniu do rejestru prowadzonego w UGM dla potrzeb kwalifikacji i ewidencji wojskowej, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej.

2. Przeprowadzanie kwalifikacji wojskowej

Opis stanu faktycznego

2.1. Obwieszczenia wojewody świętokrzyskiego o ogłoszeniu kwalifikacji wojskowej w 2015 i 2016 r. zawierały informacje dla osób podlegających tej kwalifikacji m.in. o tym, że:

- na terenie województwa świętokrzyskiego kwalifikacja wojskowa przeprowadzona zostanie w okresie: od 2 lutego do 30 kwietnia 2015 r. oraz od 1 lutego do 29 kwietnia 2016 r.;
- obowiązki stawienia się do ww. kwalifikacji podlegają mężczyźni urodzeni odpowiednio: w 1996 i 1997 r., jak również mężczyźni urodzeni w latach 1991-1995 i 1992-1996, którzy nie posiadali określonej kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej;
- obowiązki stawienia się do kwalifikacji wojskowej podlegają także kobiety urodzone w latach odpowiednio: 1991-1996 oraz 1992-1997, posiadające kwalifikacje przydatne do czynnej służby wojskowej oraz pobierające naukę w celu uzyskania tych kwalifikacji, które w roku szkolnym lub akademickim 2014/2015 oraz 2015/2016 kończyły naukę w szkołach lub uczelniach medycznych i weterynaryjnych oraz na kierunkach psychologicznych, albo będące studentkami lub absolwentkami tych szkół lub kierunków, o których mowa w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 marca 2010 r. w sprawie wskazania grup kobiet poddawanych obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej⁵;
- do przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w ww. latach wyznaczone zostały powiatowe komisje lekarskie, w tym m.in. komisja lekarska nr 2 w Kielcach dla osób podlegających tej kwalifikacji z terenu gminy Chęciny, w terminie od 2 lutego do 30 kwietnia 2015 r. oraz od 1 lutego do 28 kwietnia 2016 r. Na miejsce pracy komisji lekarskiej wyznaczono siedzibę Starostwa Powiatowego w Kielcach.

Ww. obwieszczenia zawierały również informację, że niestawienie się do kwalifikacji wojskowej przed burmistrzem (wójtem lub prezydentem miasta), właściwą komisją lekarską lub wojskowym komendantem uzupełnień, w określonym terminie i miejscu lub niepoddanie się badaniom lekarskim albo nieprzedstawienie dokumentów, których przedłożenie zostało nakazane, podlega grzywnie lub karze ograniczenia wolności – na podstawie art. 224 pkt 1 i 3 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej⁶ (dalej: ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP). [Dowód: akta kontroli str. 90-101]

Zgodnie z planem przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w 2015 i 2016 r. stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 3/2015 z dnia 5 stycznia 2015 r. i nr 1/2016 z dnia 5 stycznia 2016 r. wojewody świętokrzyskiego, terminy przeprowadzenia ww. kwalifikacji dla osób z terenu gminy Chęciny ustalone zostały odpowiednio w dniach: od 24 do 27 marca 2015 r. oraz od 21 do 25 marca 2016 r. [Dowód: akta kontroli str. 26-29, 39-42]

2.2. Listy stawiennictwa osób podlegających obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej w latach 2015-2016 sporządzone zostały, zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej⁷ (dalej: rozporządzenie MSWiA oraz MON z 23 listopada 2009 w sprawie kwalifikacji wojskowej), tj. na podstawie rejestru osób objętych rejestracją oraz wykazu osób o nieuregulowanym obowiązku do służby wojskowej. Wojskowy komendant uzupełnień nie przekazywał Burmistrzowi imiennego zestawienia osób podlegających wezwaniu do kwalifikacji wojskowej, które stawały już do tej kwalifikacji i ubiegały się o zmianę kategorii wojskowej, ponieważ nie występowały przypadki ubiegania się przez ww. osoby o zmianę kategorii wojskowej. Osoby, które w okresie pomiędzy ujęciem ich do rejestru osób objętych rejestracją, a wpisaniem na listę stawiennictwa wymeldowały się z pobytu czasowego trwającego ponad trzy miesiące, nie były ujmowane na listach stawiennictwa, które były sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w dniu 13 stycznia 2015 r. oraz 11 stycznia 2016 r. Jeden egzemplarz listy przekazany został (odpowiednio w dniu: 16 stycznia 2015 r. oraz 13 stycznia 2016 r.) do Starostwa Powiatowego w Kielcach dla potrzeb powiatowej komisji lekarskiej a drugi pozostawiono w aktach UGM.

⁵ Dz. U. nr 54, poz. 321

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1534, ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 202 poz. 1566, ze zm.

Na podstawie list stawiennictwa osób podlegających kwalifikacji wojskowej w latach 2014-2016 stwierdzono, że udział osób z terenu gminy Chęciny, które stawiały się do kwalifikacji wojskowej, w stosunku do ogólnej liczby osób z tej gminy podlegających tej kwalifikacji w danym roku wynosił:

- w 2014 r. – 94,3% (na 88 wezwanych stawiało się 83);
- w 2015 r. – 98,8% (na 81 wezwanych stawiało się 80);
- w 2016 r. – 96,4% (na 110 wezwanych stawiało się 106).

[Dowód: akta kontroli str. 46, 56-57, 60-61, 84, 144, 147-155, 158-167]

2.3. W latach 2015-2016 UGM otrzymał od WKU w Kielcach imienne wykazy kobiet podlegających obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej. Przekazanie tych wykazów do UGM dokonane było zgodnie z wymogiem określonym w art. 48 ust. 3 pkt. 3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP. W 2015 r. ww. wykaz zawierał nazwisko jednej kobiety (ochotniczki), natomiast w 2016 r. wykaz obejmował nazwiska dwóch kobiet podlegających kwalifikacji wojskowej w 2017 r. [Dowód: akta kontroli str. 153, 157]

2.4. Analiza 100 przypadków wezwań (w tym 50 z 2015 r. oraz 50 z 2016 r.) wykazała, że:

- terminy wezwań do kwalifikacji wojskowej były zgodne z terminami określonymi w planie przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w 2015 i 2016 r. stanowiącym załącznik do zarządzenia wojewody świętokrzyskiego z dnia 5 stycznia 2015 r. i 5 stycznia 2016 r. w sprawie powołania wojewódzkiej i powiatowych komisji lekarskich oraz ustalenia wojewódzkiego planu przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej na terenie województwa świętokrzyskiego;
- forma wezwań sporządzonych w 2015 i 2016 r. przez UGM i przekazanych osobom w celu ich stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej, była zgodna odpowiednio: z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia MSWiA oraz MON z 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej oraz załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i MON z 21 września 2015 r. w sprawie przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w 2016 r.
- Liczba dni, która upłynęła od daty potwierdzonego odbioru każdego wezwania przekazanego osobie podlegającej kwalifikacji wojskowej, do dnia jej stawiennictwa się na kwalifikację wojskową w 2015 r. kształtowała się od 21 do 30 dni. W 2016 r. liczba tych dni wynosiła od 4 do 15 dni – w 9 przypadkach (18%) oraz od 18 do 23 dni w odniesieniu do pozostałych 41 przypadków (82%), z tym, że w przypadku wezwania odebranego 4 dni przed wyznaczonym terminem kwalifikacji wojskowej (tj. w dniu 21.03.2016 r.), wezwanie awizowane było w dniu 29 lutego 2016 r.
- Wezwania opatrzone były pieczęcią UGM oraz podpisane zostały przez zastępcę Burmistrza Mariusza Nowaka.

Z powyższych danych wynika, że w latach 2015-2016 Burmistrz zapewnił, zgodnie z ww. rozporządzeniami z 23 listopada 2009 r. i 21 września 2015 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej, prawidłową formę wezwań do osób podlegających kwalifikacji wojskowej. Liczba dni, która upłynęła od dnia potwierdzonego odbioru każdego wezwania przekazanego osobie podlegającej kwalifikacji wojskowej, umożliwia planowe stawiennictwo wzywanych osób. [Dowód: akta kontroli str. 26-29, 39-42, 83-84]

2.5. W latach 2014-2016 prowadzony był w UGM, zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia MSWiA oraz MON z 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej, wykaz osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej, które nie dopełniły obowiązku stawienia się do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie i miejscu. Wykaz ten obejmował: 16 osób „rocznika” 1990-1994, 14 osób „rocznika” 1991-1995 oraz 13 osób „rocznika” 1992-1996, które miały się stawić do kwalifikacji wojskowej w dniach odpowiednio: 28 marca 2014 r., 27 marca 2015 r., 25 marca 2016 r. Osoby ujęte w ww. wykazie były również wyszczególnione w listach stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej w badanych latach. [Dowód: akta kontroli str. 121-141]

Analizy ww. list stawiennictwa (tj. list dotyczących osób o nieuregulowanym obowiązku do służby wojskowej) wykazała, że:

- spośród 16 mężczyzn ujętych na liście stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej w dniu 28 marca 2014 r. tylko jedna osoba (6%) stawiała się do kwalifikacji wojskowej

w wyznaczonym terminie; 7 z nich (44%) przebywało za granicą; 3 z nich (19%) przebywało w Zakładzie Karnym. W przypadku 5 osób (31%) nieznana była przyczyna niestawienia się ich do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie.

- spośród 14 mężczyzn ujętych na liście stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej w dniu 27 marca 2015 r. tylko jedna osoba (7%) stawiała się do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie, 7 z nich (50%) przebywało za granicą; 3 (21%) przebywało w Zakładzie Karnym; w przypadku 3 kolejnych osób (21%) nieznana była przyczyna niestawienia się ich do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie.
- spośród 13 mężczyzn ujętych na liście stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej w dniu 25 marca 2016 r., 5 z nich (39%) przebywało za granicą; 2 z nich (15%) przebywało w Zakładzie Karnym; w przypadku 6 osób (46%) nieznana była przyczyna niestawienia się ich do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie.

[Dowód: akta kontroli str. 102-110]

2.6 Z informacji uzyskanej w toku kontroli od komendanta WKU w Kielcach⁸ w sprawie m.in. podejmowanych działań w celu skutecznego wykonania obowiązku stawienia się osób do kwalifikacji wojskowej wynika m.in., że:

- działając w trybie art. 32 ust. 10 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP, Wojskowy Komendant Uzupełnień w Kielcach wystąpił z dwoma wnioskami o wszczęcie egzekucji administracyjnej w stosunku do osób podlegających kwalifikacji wojskowej;
- do dnia 30 marca 2017 r. nie wpłynął żaden wniosek w sprawie wynikającej z art. 53 ust. 2 ww. ustawy;
- w odniesieniu do przepisu § 26 rozporządzenia MON z dnia 8 października 2010 r. w sprawie prowadzenia ewidencji wojskowej zaznaczył, że zgodnie z § 21 ust. 1 pkt 3, kartę poszukiwania zakłada i prowadzi wojskowy komendant uzupełnień w okresie trwania obowiązkowych rodzajów czynnej służby wojskowej;
- właściwym organem do wyegzekwowania przestrzegania przepisów zawartych w artykule 224 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, jest wójt, burmistrz (prezydent miasta) w stosunku do osób podlegających kwalifikacji wojskowej (19-24 lata). W zakresie postępowania administracyjnego w stosunku do osób, które nie stawiają się do kwalifikacji wojskowej, jedyną prerogatywą wojskowego komendanta uzupełnień w trybie obowiązującego prawa jest podejmowanie działań wynikających z art. 32 ust. 10 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP. [Dowód: akta kontroli str. 115-118]

2.7. W sprawie sposobu ujmowania w ewidencji księgowej Urzędu wydatków związanych z przeprowadzaniem kwalifikacji wojskowej, Skarbnik gminy Jadwiga Sinkiewicz oświadczyła, że w UGM *nie była i nie jest prowadzona odrębna ewidencja księgowa dotycząca wydatków na organizację i przeprowadzenie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej. Gmina Chęciny nie otrzymywała w latach 2015-2016 dotacji od wojewody świętokrzyskiego na pokrycie ww. wydatków. Wyłącznym źródłem finansowania w ww. latach wydatków poniesionych na wynagrodzenie pracownika Urzędu odpowiedzialnego za realizację obowiązku nałożonego na Burmistrza w zakresie związanym z rejestracją na potrzeby kwalifikacji wojskowej oraz wydatków na pokrycie kosztów wysyłki wezwań do osób podlegających obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej, były środki własne gminy. Gmina nie ubiegała się o środki finansowe na zorganizowanie rejestracji na potrzeby przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej, ponieważ nie posiadała wiedzy, iż może występować o tego rodzaju środki finansowe. Zarówno na etapie planowania budżetu województwa, jak również na etapie jego realizacji, gmina nie była informowana przez wojewodę świętokrzyskiego o możliwości ubiegania się o środki finansowe na powyższy cel.* [Dowód: akta kontroli str. 13]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁸ Informacja z dnia 30 marca 2017 r. uzyskana na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli – Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

1. Mirosława Woźniak - Podinspektor ds. Ewidencji Ludności i Spraw Obronnych UGM dokonywała w latach 2015-2016 sprawdzenia tożsamości osób stawających do kwalifikacji wojskowej, nie posiadając pisemnego upoważnienia Burmistrza do przeprowadzenia tych czynności w jego imieniu. Mirosława Woźniak oświadczyła: (...) *tożsamość osoby stawającej do kwalifikacji wojskowej sprawdzam na podstawie jej dowodu osobistego, który dana osoba okazuje w dniu stawienia przed powiatową komisją lekarską, listy stawienia oraz wykazu osób podlegających rejestracji (...)*. [Dowód: akta kontroli str. 85-86]

Dokonywanie przez Podinspektora Mirosławę Woźniak sprawdzania tożsamości osób stawających do kwalifikacji wojskowej bez wymaganego upoważnienia do dokonywania tych czynności stanowiło naruszenie art. 32 ust. 7 pkt 1⁹ ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.

Odpowiedzialność za dopuszczenie do dokonywania sprawdzenia tożsamości osób stawających do kwalifikacji wojskowej, bez wymaganego upoważnienia, ponosi Burmistrz Robert Jaworski.

W sprawie przyczyn dot. braku pisemnego upoważnienia dla Podinspektora ds. Ewidencji Ludności i Spraw Obronnych UGM, Burmistrz Robert Jaworski wyjaśnił: *nieprzypisanie odrębnym upoważnieniem zadań Pani Mirosławie Woźniak dotyczących stwierdzania tożsamości osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej ma związek z delegowaniem zadań w tym obszarze w zakresie czynności pracownika z dnia 3 stycznia 2011 r., w którym jest wskazane, że do obowiązków służbowych pracownika ds. ewidencji ludności i spraw obronnych należy prowadzenie spraw z zakresu powszechnego obowiązku obrony, a w szczególności przygotowanie i prowadzenie rejestracji przedpoborowych oraz dokumentacji dotyczącej kwalifikacji wojskowej (pkt. II, ppkt 10 zakresu czynności). Wypełniając wymóg ustawowy, tj. wynikający z art. 32 ust. 6 pkt 1 i ust. 7 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, wydaję pisemne upoważnienie do wykonywania w moim imieniu czynności związanych ze sprawdzaniem tożsamości osób stawających do kwalifikacji wojskowej, dla osoby, która będzie prowadziła w UGiM w Chęcinach sprawy obronne*. [Dowód: akta kontroli str. 87-89]

2. W listach stawienia osób podlegających kwalifikacji wojskowej w 2015 i 2016 r. sporządzonych przez Podinspektora ds. Ewidencji Ludności i Spraw Obronnych UGM, wykazane zostały dane niewymagane wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia MSWiA oraz MON z 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej. Niewymagane dane dotyczyły: numeru pozycji z księgi orzeczeń lekarskich, daty stawienia się do kwalifikacji wojskowej, kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej oraz numeru książeczki wojskowej. [Dowód: akta kontroli str. 148-152, 159-164]

Za wykazanie w listach stawienia osób podlegających kwalifikacji wojskowej w 2015 r. oraz w 2016 r., danych niewymaganych ww. rozporządzeniem, odpowiedzialność ponosi Podinspektor Mirosława Woźniak, a z tytułu nadzoru nad realizacją spraw obronnych, odpowiedzialność ponosi również Burmistrz Robert Jaworski.

Podinspektor Mirosława Woźniak wyjaśniła, że przyczyną wykazywania w ww. listach stawienia, danych niewymaganych rozporządzeniem MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej *było moje niedopatrzenie spowodowane brakiem sprawdzenia formy wzoru obowiązującego już w latach 2015-2016 załącznika nr 3 do tego rozporządzenia. Nadmieniam jednocześnie, że zamieszczanie w listach stawienia, danych dotyczących: daty stawienia się do kwalifikacji wojskowej, kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej oraz numeru książeczki wojskowej stanowiłoby udokumentowany efekt mojej pracy podczas trwania kwalifikacji wojskowej. Moim zdaniem obowiązujący wzór listy stawienia powinien być zmieniony i zawierać ww. dane*. [Dowód: akta kontroli str. 168]

⁹ Zgodnie z art. 32 ust. 6 pkt 1 i ust. 7 pkt 1 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP, w ramach kwalifikacji wojskowej wykonuje się czynności związane ze sprawdzeniem tożsamości osób podlegających stawieniu się do kwalifikacji wojskowej. Czynności te należą do wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) albo upoważnionego pracownika urzędu gminy (miasta).

3. Przeprowadzona w toku kontroli analiza list stawiennictwa osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej za lata 2014-2016 wykazała m.in., że w przypadku: pięciu osób (31%) ogółu mężczyzn ujętych na liście stawiennictwa w 2014 r.; trzech osób (21%) ogółu mężczyzn ujętych na liście stawiennictwa w 2015 r. oraz sześciu osób (46%) ogółu mężczyzn ujętych na liście stawiennictwa w 2016 r., nie zostały ustalone przez UGM przyczyny niestawienia się tych osób do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie, tj. w dniu: 28 marca 2014 r., 27 marca 2015 r. oraz 25 marca 2016 r. [Dowód: akta kontroli str. 102-110, 143]

Nieustalenie przyczyn niestawienia się osób do kwalifikacji wojskowej w badanych latach stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej. Zgodnie z ww. przepisem, Burmistrz ustala przyczyny niestawienia się osób i miejsce ich pobytu, a wyniki ustaleń przekazuje przewodniczącemu powiatowej komisji lekarskiej oraz wojskowemu komendantowi uzupełnień.

Odpowiedzialność za nieustalenie przyczyn niestawiennictwa osób do kwalifikacji wojskowej ponosi Podinspektor Mirosława Woźniak, a z tytułu nadzoru nad realizacją spraw obronnych odpowiedzialność ponosi również Burmistrz Robert Jaworski.

W sprawie przyczyn niepodejmowania działań mających na celu ustalenie powodów niestawiennictwa osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej, Podinspektor Mirosława Woźniak wyjaśniła: *w latach 2014-2016 moje działania skupione były przede wszystkim na tym, aby osoby rocznika podstawowego wezwać w odpowiednim terminie wynikającym z obwieszczenia wojewody świętokrzyskiego do stawiennictwa się na kwalifikację wojskową w latach 2014-2016. Natomiast w odniesieniu do osób o nieuregulowanym obowiązku do służby wojskowej nie było już dostatecznego czasu na ustalenie przyczyn ich niestawiennictwa do ww. kwalifikacji.* [Dowód: akta kontroli str. 111-112]

Burmistrz Robert Jaworski wyjaśnił m.in.: (...) *pomimo podjętych prób ustalenia przyczyny niestawiennictwa tych osób nie udało się tego ustalić. Nadmieniam, że w badanych latach nie wpłynął żaden wniosek od przewodniczącego powiatowej komisji lekarskiej, jak również od wojskowego komendanta uzupełnień w Kielcach o zastosowanie bardziej restrykcyjnych działań, tj. nałożenia na osoby podlegające kwalifikacji wojskowej grzywny w celu przymuszenia albo zarządzenia przymusowego doprowadzenia przez Policję, do kwalifikacji wojskowej w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.* [Dowód: akta kontroli str. 114]

4. Analiza list stawiennictwa osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej za lata 2014-2016 wykazała, że w odniesieniu do czterech mężczyzn „rocznika 1990”, którzy ukończyli 24 lata życia odpowiednio w dniu: 15 grudnia 2014 r., 8 maja 2014 r., 17 listopada 2014 r., 16 marca 2014 r. oraz jednego mężczyzny „rocznika 1991”, który ukończył 24 lata życia w dniu 3 lipca 2015 r., nie sporządzono i nie przekazano w 2015 i 2016 r. do komendanta WKU w Kielcach, imiennego zestawienia osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej do końca roku kalendarzowego, w którym ukończyły 24 lata życia. [Dowód: akta kontroli str.102-103, 144]

Nieprzekazanie w 2015 r. i 2016 r. komendantowi WKU, imiennego zestawienia osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej do końca roku kalendarzowego, w którym ukończyły 24 lata życia, stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt 5 lit. „a” rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej.

Odpowiedzialność za nieprzekazanie w 2015 r. i 2016 r. komendantowi WKU, imiennego zestawienia osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej do końca roku kalendarzowego, w którym ukończyły 24 lata życia, ponosi Podinspektor Mirosława Woźniak.

Podinspektor Mirosława Woźniak wyjaśniła: (...) *z powodu mojego przeoczenia nie przekazałam komendantowi WKU w Kielcach ww. imiennych zestawień osób*

o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej, tj. 4 osób „rocznika 1990” oraz jednej osoby „rocznika 1991”. [Dowód: akta kontroli str. 120]

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że z wykazu osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej w 2014 r. i w 2015 r., nie zostały wykreślone cztery osoby „rocznika 1990”, które ukończyły 24 lata życia w 2014 r. oraz jedna osoba „rocznika 1991”, która ukończyła 24 lata życia w 2015 r., z tym że nazwiska tych osób nie były już ujmowane w wykazie osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej odpowiednio na 2015 oraz na 2016 r. [Dowód: akta kontroli str. 142]

Niewykreślenie nazwisk pięciu osób z wykazu osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby, które ukończyły 24 lata życia w 2014 r. (cztery osoby) oraz w 2015 r. (jedna osoba), stanowiło naruszenie § 10 ust. 2 rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej.

5. Analiza list stawiennictwa osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej za lata 2015-2016 wykazała, że w odniesieniu do siedmiu mężczyzn (50% ogółu mężczyzn ujętych na liście stawiennictwa w 2015 r.) oraz pięciu mężczyzn (39% ogółu mężczyzn ujętych na liście stawiennictwa w 2016 r.), brak było w UGM dokumentów potwierdzających wszczynanie z urzędu (lub na wniosek), postępowania administracyjnego w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego lub czasowego osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej z uwagi na długotrwały pobyt za granicą. [Dowód: akta kontroli str. 102-110, 142-143]

Zgodnie z art. 35 ustawy z 24 września 2010 r. o ewidencji ludności¹⁰ organ gminy, o którym mowa w art. 28 ust. 1, wydaje z urzędu lub na wniosek właściciela lub podmiotu wskazanych w art. 28 ust. 2, decyzję w sprawie wymeldowania obywatela polskiego, który opuścił miejsce pobytu stałego albo opuścił miejsce pobytu czasowego przed upływem deklarowanego okresu pobytu i nie dopełnił obowiązku wymeldowania się.

Urząd nie posiadał dokumentów potwierdzających współdziałanie organu wykonawczego gminy Chęciny z właściwymi organami wojskowymi w stosunku do osób, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie i miejscu. [Dowód: akta kontroli str. 142]

Podinspektor Mirosława Woźniak wyjaśniła, że przyczyną niewszczyniania z urzędu postępowań administracyjnych na podstawie art. 35 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności oraz niewspółdziałania w latach 2014-2016 z właściwymi organami wojskowymi wobec osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby wojskowej, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie i miejscu, było wykonywanie w ramach powierzonych mu obowiązków przez Burmistrza gminy i miasta Chęciny, wszystkich bieżących i terminowych zadań głównie związanych z ewidencją ludności oraz niektórych pracochłonnych zadań z zakresu spraw obronnych, jak np. opracowanie w 2016 r. „Planu Akcji Kurierskiej”. Olbrzymi zakres merytoryczny zadań zwłaszcza związanych z ewidencją ludności uniemożliwiał wykonywanie zadań obronnych w pozostałym ww. zakresie. [Dowód: akta kontroli str. 146]

Ocena częściowa

Listy stawiennictwa osób podlegających obowiązkowi stawienia się do kwalifikacji wojskowej w latach 2015-2016 sporządzone były zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia MSWiA oraz MON z 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej, tj. na podstawie rejestru osób objętych rejestracją oraz wykazu osób o nieuregulowanym obowiązku do służby wojskowej. Burmistrz zapewnił w badanych latach prawidłową formę wezwań do osób podlegających kwalifikacji wojskowej oraz planowe stawiennictwo wzywanych osób do ww. kwalifikacji.

W badanych latach Podinspektor ds. Ewidencji Ludności i Spraw Obronnych Urzędu Mirosława Woźniak dokonywała czynności polegających na sprawdzaniu tożsamości osób stawiających do kwalifikacji wojskowej, bez wymaganego upoważnienia Burmistrza do dokonywania tych czynności w jego imieniu, co stanowiło naruszenie art. 32 ust. 7 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.

¹⁰ Dz. U. z 2016 r., poz. 722

W listach stawiennictwa osób podlegających kwalifikacji wojskowej w roku 2015 i 2016, wykazywane były dane niewymagane wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia MSWiA oraz MON z 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej.

W okresie objętym kontrolą nie ustalono przyczyn niestawienia się osób do kwalifikacji wojskowej, co stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej.

W 2015 i 2016 r. nie przekazano komendantowi WKU, imiennego zestawienia osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony, które nie stawiały się do kwalifikacji wojskowej do końca roku kalendarzowego, w którym ukończyły 24 lata życia, co było niezgodne z § 10 ust. 1 pkt 5 lit. „a” ww. rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r.

Nie wykreślono również nazwisk pięciu osób z wykazu osób o nieuregulowanym stosunku do obowiązku służby, które ukończyły 24 lata życia w 2014 r. (cztery osoby) oraz w 2015 r. (jedna osoba), co naruszało § 10 ust. 2 ww. rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r.

3. Prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji na wnioski osób podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej

Opis stanu faktycznego

W latach 2015-2016 nie wpłynęły do Urzędu wnioski od osób podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej w sprawie konieczności sprawowania przez te osoby bezpośredniej opieki nad członkiem swojej rodziny. Z tego względu, Burmistrz nie wydawał w badanych latach decyzji na podstawie art. 39a ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP o konieczności sprawowania przez osobę podlegającą obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej, bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny. [Dowód: akta kontroli str. 14]

Zgodnie z art. 39a ust. 1 ww. ustawy, o konieczności sprawowania przez osobę podlegającą obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 3, orzeka burmistrz, na uzasadniony wniosek osoby podlegającej obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej lub członka jej rodziny, określając zgodnie z wnioskiem okres sprawowania opieki, nie dłuższy jednak niż dwanaście miesięcy.

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnioskuje o:

1. Zapewnienie rzetelnego nadzoru nad prowadzeniem rejestrów mężczyzn i kobiet objętych rejestracją dla potrzeb kwalifikacji i ewidencji wojskowej.
2. Niezwłoczne zawiadamianie wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego osób, o ich wpisaniu do rejestru prowadzonego w UGM dla potrzeb kwalifikacji i ewidencji wojskowej (w związku z czasowym pobytem tych osób na terenie gminy Chęciny trwającym ponad 3 miesiące), tj. zgodnie z wymogiem określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia MSWiA z 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji na potrzeby kwalifikacji wojskowej.
3. Zapewnienie, w przypadku powierzenia pracownikowi Urzędu, wykonywania w imieniu Burmistrza czynności polegających na sprawdzaniu tożsamości osób stawających do kwalifikacji wojskowej, pisemnego upoważnienia, zgodnie z art. 32 ust. 7 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.
4. Podejmowanie skutecznych działań mających na celu ustalenie przyczyn niestawienia się osób do kwalifikacji wojskowej, o których stanowi § 10 ust. 1 pkt 2

rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej.

5. Sporządzanie i przekazywanie komendantowi WKU imiennego zestawienia osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej do końca roku kalendarzowego, w którym ukończyły 24 lata życia, zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 5 lit. „a” rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej.
6. Prowadzenie list stawiennictwa osób podlegających kwalifikacji wojskowej zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r.
7. Skuteczne współdziałanie z właściwymi organami wojskowymi w stosunku do osób, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej w wyznaczonym terminie i miejscu, w celu zapewnienia ich stawiennictwa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia kwietnia 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

Kontroler

Stanisław Łuczyński
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis

¹¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.